

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.26/1-01-8854

Chișinău

21 august 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituție, se prezintă spre examinare *proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat)*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.608 din 21 august 2023.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 4 file și în limba rusă - 5 file);
3. Nota informativă - 10 file;
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor - 32 file;
5. Tabel comparativ - 20 file;
6. Expertiza anticorupție - 5 file;
7. Avize - 31 file;
8. AIR - 25 file;
9. Procesul - verbal interinstituțional - 13 file.

**Secretar general
adjunct al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex Inga Stratila
inga.stratila@gov.md
Tel: 022 250 312

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	291
"22"	08 2023
Ora	

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

Fax:
+ 373 22 242 696

E-mail:
cancelaria@gov.md

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 608

din 21 august 2023

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat).

Prim-ministru

Contrasemnează:

DORIN RECEAN

Viceprim-ministru,
ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Vladimir BOLEA

Ministrul mediului

Iordanca-Rodica Iordanov

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative
(gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe
și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare
transmise în comodat)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 171/2010 cu privire la asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 160-162, art. 588), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 30 alineatul (1):
la litera c), textul „pentru irigare,” se exclude;
se completează cu litera j) cu următorul cuprins:
„j) plățile anuale pentru întreținerea infrastructurii funcționale de irigații și/sau desecare”.

2. Articolul 31 se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:
„(1¹) Plata cotizațiilor anuale de membru este obligatorie.”

3. Articolul 33 va avea următorul cuprins:
„**Articolul 33.** Plățile achitate de persoanele non-membre ale Asociației
Asociația percepe o plată volumetrică pentru irigații de la persoanele care nu sunt membre ale Asociației, în bază de contract, echivalentă cu cea percepută de la membrii Asociației.

În cazul persoanelor non-membre ale Asociației cu restanțe la plăți anuale pentru întreținerea infrastructurii funcționale de irigații și/sau desecare, prevăzute la art. 33¹, Asociația respinge cererea de furnizare a apei pentru irigare de la persoanele respective.

În cazul persoanelor non-membre ale Asociației ce solicită apă în alte scopuri sau în cazul în care terenurile deținute de acestea sunt amplasate în afara ariei de deservire a infrastructurii de irigare funcționale, Asociația are dreptul de a percepe o plată volumetrică, care poate fi de cel mult trei ori mai mare decât plata medie per metru cub achitată de membrii Asociației, ținând cont și de nivelul cotizațiilor de membru achitate de membrii Asociației pe parcursul ultimilor trei ani.”

4. Se completează cu articolul 33¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 33¹. Plățile anuale pentru întreținerea infrastructurii funcționale de irigații și/sau desecare

(1) Proprietarii de terenuri care se află în aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare și/sau desecare funcțional, gestionat de Asociație în baza contractului de comodat, care nu sunt membri ai Asociației, achită Asociației o plată anuală pentru întreținerea infrastructurii funcționale de irigații și/sau desecare.

(2) Mărimea plății prevăzute la alin. (1) este echivalentă cu cheltuielile de funcționare, întreținere și dezvoltare a infrastructurii sistemului centralizat de irigații și/sau desecare, se calculează și se achită în aceleași condiții ca și cotizația de membru al Asociației în conformitate cu prevederile art. 31.

(3) Achitarea plății anuale pentru întreținerea infrastructurii funcționale de irigații și/sau desecare este obligatorie.”

5. Articolul 34 se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„a¹) registrul proprietarilor de terenuri, din aria de deservire a Asociației, amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare;”.

6. Articolul 36 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Unitatea de monitorizare și supraveghere aprobă anual aria de deservire a Asociației, ce cuprinde terenuri amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionată de Asociație în baza contractului de comodat.”

7. La articolul 40 alineatul (2), litera f) va avea următorul cuprins:

„f) detalii privind starea infrastructurii proprietate publică transmisă în folosință (comodat) Asociației, inclusiv aria de deservire, ce înglobează terenuri amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare.”

Art. II. – Codul funciar nr. 828/1991 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 107, art. 817), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 36, alineatul al doilea se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) terenurile ocupate de plantații agroforestiere și silvopastorale.”

2. Articolul 73:

la alineatul al treilea, după textul „la art. 36 alin. 2 lit. b)” se introduce textul „și e)”;

după alineatul al treilea se introduc două alineate cu următorul cuprins:

„Schimbarea modului de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de

folosință pășuni și fânețe, proprietate publică a unității administrativ-teritoriale se face numai după consultarea preventivă a deținătorilor de animale.

Schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, specificate la art. 36 alin. 2 lit. e), se face prin decizia consiliului local al unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi în temeiul cererii proprietarului, în cazul orașului Chișinău – prin decizie a consiliului municipal Chișinău.”

Art. III. – Articolul 6 din Legea zootehniei nr. 213/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 267-273, art. 556) va avea următorul cuprins:

„Articolul 6. Competențele autorităților administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale:

a) anual, până la finele lunii martie, elaborează și aprobă, prin dispoziția primarului, cu notificarea consiliului local, amenajamente pastorale și planuri privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice, consultată preventiv cu deținătorii de animale;

b) execută anual lucrări de întreținere, de ameliorare a pășunilor și fânețelor publice, precum și de sporire a potențialului lor productiv;

c) decid cu privire la folosința pășunilor și fânețelor publice de către deținătorii de animale, acordând prioritate exploatațiilor nonprofesionale;

d) decid cu privire la darea în arendă a pășunilor și fânețelor publice deținătorilor de animale.

(2) Pentru executarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor și fânețelor publice, precum și de sporire a potențialului lor productiv, autoritățile administrației publice locale încasează plata pentru folosirea pășunilor și fânețelor publice.

(3) În cazul în care autoritățile administrației publice locale decid să dea în arendă terenuri cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fânețe, proprietate a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, acestea se transmit în arendă la licitație doar deținătorilor de animale care practică zootehnia în exploatații autorizate în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară.

(4) Deținătorilor de animale care au obținut dreptul de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fânețe, proprietate a unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în condițiile alin. (3), li se transmite obligația de a executa anual lucrările de întreținere și de ameliorare a acestora, precum și de sporire a potențialului lor productiv.

(5) Termenele privind sezonul de pășunat sunt stabilite de către autoritățile administrației publice locale în conformitate cu regulamentul aprobat de Guvern.”

Art. IV. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 115 alineatul (7), textul „de la 80 la 150” se substituie cu textul „de la 100 la 200”.

2. La articolul 126, textul „de la 30 la 60” se substituie cu textul „de la 80 la 150”.

3. La articolul 126¹, textul „de la 6 la 12” se substituie cu textul „de la 80 la 150”, iar textul „de la 12 la 30” se substituie cu textul „de la 100 la 200”.

4. Se completează cu articolele 126² și 126³ cu următorul cuprins:

„**Articolul 126².** Neaprobarea amenajamentelor pastorale și a planurilor privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice

Neaprobarea de către primarul unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, în termenele stabilite, a amenajamentelor pastorale și a planurilor privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale.

Articolul 126³. Neexecutarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor și fânețelor publice

Neexecutarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor și fânețelor publice

se sancționează cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

5. La articolul 405 alineatul (1), după textul „120–126,” se introduce textul „126², 126³,”

Art. V. – Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 4 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fânețe, și asigurarea
exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat),
număr unic 404/MAIA/2023

1. Autorul proiectului

Prezentul proiect de lege este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, a fost elaborat în scopul soluționării următoarelor probleme:

1. Asigurarea întreținerii/exploatării Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional.

2. Utilizarea suprafețelor terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni conform destinației.

Astfel, din cauza lipsei contribuției tuturor deținătorilor de teren cu destinație agricolă la întreținerea/exploatarea Sistemelor Centralizate de Irigare, din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional în prezent Asociațiile Utilizatorilor de Apă pentru Irigații (AUAI) nu pot asigura *întreținerea/exploatarea Sistemelor Centralizate de Irigare (SCI) din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional*.

Menționăm faptul că în proces de construcție a SCI prin intermediul programului Compact, a fost solicitat acordul tuturor deținătorilor de terenuri agricole la reabilitarea infrastructurii de irigare. Însă în prezent, la consitituirea AUAI se atestă un nivel scăzut de membri, sau unii deținători de terenuri nu cultivă culturi care necesită a fi irigate, iar în caz de secetă deținătorii de terenuri solicită și beneficiază din bugetul de stat compensații pentru roada compromisă.

Astfel, în anul agricol cu suficiente precipitații, numărul solicitărilor pentru apă la irigare din partea producătorilor agricoli, membri și non-membri, este scăzut, din aceste considerente AUAI nu poate asigura întreținerea bunurilor SCI. Ținând cont de cele menționate, AUAI se confruntă cu probleme ce țin de exploatarea și întreținerea bunurilor Sistemelor Centralizate de Irigare, proprietate publică, primate în folosință (comodat) de asociație.

Nesoluționarea problemelor de întreținere în comun a Sistemelor Centralizate de Irigare va duce la stagnarea dezvoltării domeniului hidroameliorației sau neasigurarea integrității patrimoniului hidrotehnic.

Reișind din cele menționate, se propune modificarea Legii nr. 171/2010, cu norme ce ar permite ca AUAI să stabilească/perceapă: cotizațiile anuale pentru membrii și plăți

anuale pentru întreținerea infrastructurii funcționale de irigații și/sau desecare pentru non-membri la terenurile amenajate cu infrastructura de irigații și/sau desecare, care se află în aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional, aflat în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionat de Asociație în baza contractului de comodat.

Suplimentar, comunicăm că în rezultatul demarării în Republica Moldova a reformei agrare din anii 90, persoanele ce au activat în gospodăriile agricole, au fost împrăștiate cu teren agricol, în conformitate cu prevederile art. 12, din Codul funciar nr. 828/1991.

Prin urmare, sistemele centralizate de irigare care asigurau irigarea terenurilor agricole sunt apasate pe sectoarele de teren fărâmițate, ce aparțin la un număr impunător de deținători de terenuri, care au creat un șir major de probleme în exploatarea eficientă a acestor sisteme. Sistemele centralizate de irigare au rămas în proprietatea statului, pe când terenurile pe care sunt apasate acestea și care urmează a fi irigate, sunt în proprietate privată. Ca rezultat au degradat atât infrastructura de irigare, cât și s-a diminuat dramatic suprafața terenurilor agricole irigate.

Totodată, schimbările climatice, secetele devin tot mai frecvente și severe pe întreg teritoriul Republicii Moldova, afectând tot mai des culturile agricole, micșorând productivitatea sau distrugând în totalitate roada, diminuând considerabil competitivitatea producătorilor agricoli.

Pentru asigurarea securității alimentare a țării, este necesară obținerea unor recolte stabile pe o suprafață de 300 mii hectare de terenuri irigabile, dar conform datelor disponibile, în 2020 s-au irigat doar aproximativ 7 mii ha, în 2022 s-au irigat doar aproximativ 7,8 mii ha, prin intermediul Sistemelor Centralizate de Irigare (SCI).

Irigarea ofera perspective și oportunități de dezvoltare a sectorului agricol într-unul modern, durabil și competitiv, asigurand securitatea alimentară a țării și majorarea exporturilor de produse agricole

Astfel, în perioada post privatizării terenului agricol, în vederea exploatării și întreținerii rețelelor de irigație, cât și în interesul deținătorilor de terenuri (producători agricoli), a apărut necesitatea de a crea un mecanism de legătură dintre sistemele centralizate de irigare și deținătorii de terenuri (producătorii agricoli) pentru a folosi conform destinație acestor sisteme. Prin urmare Legea nr. 171/2010, reglementează mecanismul de constituire a asociațiilor utilizatorilor de apă pentru irigații.

Totodată, în urma sesizărilor din partea producătorilor agricoli, AUA, s-a constatat că sunt deținători de terenuri care au beneficiat de faptul că terenurile acestora au fost amenajate, cu suportul de la bugetele publice, sau a donatorilor străini, sau au fost împrăștiate cu terenuri amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare (SCI), aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionate la moment de AUA în baza contractelor de comodat, fără a fi membri în cadrul asociațiilor respective, sau care nu își asumă anumite cheltuieli pentru întreținerea și exploatarea infrastructurii respective.

De asemenea, au prvenit un șir de sesizări de la crescătorii de animale privind *utilizarea neconformă a suprafețelor terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni/finete*, diminuarea suprafețelor menționate ca rezultat al înstrăinării sau

transmiterii acestora în arendă de către consiliile locale, cu schimbarea modului de folosință a acestora, în teren arabil și cultivarea culturilor agricole.

Conform Cadastrului funciar, aprobat anual de Guvern se constată o diminuare a suprafețelor în comparație în anul 2018 suprafața terenurilor cu destinație agricolă, ocupată cu pășuni constituia circa 342779 ha, iar în anul 2022 aceasta constituie circa 335962 ha, fiind diminuată cu circa 6817 ha.

Conform prevederilor art. 36 din Codul funciar nr. 828/1991 și art. 73 din Codul funciar, schimbarea modului de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, *cu modul de folosință pășuni/fînețe* din domeniul public al Unităților Administrativ Teritoriale se face de către proprietar sau de către deținătorul de teren cu acordul proprietarului (autoritățile publice locale).

Astfel, în cazul în care autoritatea publică, decide că este necesar schimbarea domeniului public pentru terenurile cu destinație agricolă, modul de folosință pășuni, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, autoritățile publice locale este necesar de a consulta cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate în privința proiectelor de acte normative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu și vor asigura participarea directă a cetățenilor și a altor părți interesate la procesul decizional.

De asemenea, alin. 7) al art. 115 din Codul contravențional, schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole, ocupate cu pășuni proprietate publică a unității administrativ-teritoriale, fără consultarea deținătorilor de animale se sancționează cu amendă de la 80 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere. Iar conform Legii zootehniei nr. 213/2022, autoritățile administrației publice locale pot decide cu privire la darea în arendă a pășunilor deținătorilor de animale.

Reieșind din cele expuse, comunicăm că autoritățile publice locale în majoritatea cazurilor nu țin cont de prevederile actelor normative în vigoare și în prezent se constată o diminuare considerabilă a suprafețelor ocupate cu pășuni și fînețe ca rezultat al înstrăinării sau transmiterii acestora în arendă de către Consiliile locale, cu schimbarea modului de folosință a acestora, din pășuni și fînețe în teren arabil cu cultivarea acestuia cu culturi agricole.

Pășunile, fînețele au un rol important pentru o agricultură sustenabilă. Acestea asigură cu furaje pentru animale, bunăstarea animalelor, sporesc fertilitatea solurilor, conservarea biodiversității etc. În UE cele mai mari suprafețe ocupate cu pășuni sunt în Franța, Spania, Germania și România.

Din aceste considerente, pentru a nu admite degradarea/micșorarea suprafețelor terenurilor ocupate cu pășuni și fînețe se propune ajustarea, Codului funciar nr. 828/1991, care reglementează schimbul modului de folosință a terenurilor agricole și Codul contravențional, care prevede sancțiuni pentru contravenții pentru încălcarea regimului de exploatare a pășunilor și fîneților. De asemenea, se propune de ajustat și Legea zootehniei nr. 213/2022 în partea ce ține de introducerea obligativității consiliului local ca pînă la

finele lunii martie să elaboreze și să aprobe prin dispoziția primarului, cu notificarea consiliului local, amenajamente pastorale și planuri privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fînețelor publice, consultată preventiv cu deținătorii de animale.

Totodată, în cazul în care autoritățile administrației publice locale decid să dea în arendă terenuri cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fînețe, proprietate a unității administrativ - teritoriale de nivelul întâi, acesta se transmite în arendă la licitație doar deținătorilor de animale care practică zootehnia în exploatații autorizate în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară.

Deținătorilor de animale, care au obținut dreptul de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fînețe, proprietate a unității administrativ - teritoriale de nivelul întâi, în condițiile alin. (3), li se transmite obligația de a executa anual lucrări de întreținere și de ameliorare a acestora, precum și de sporire a potențialului lor productiv.

Aastfel în conformitate cu prevederile legislației privind transparența în procsul decizional, autoritatea executivă a administrației publice locale, anual pînă la începerea perioadei de pășunat, urmează să aducă la cunoștință deținătorilor de animale și altor părți interesate, Planul anual aprobat a lucrărilor de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fînețelor publice (schemei de rotație), prin publicarea acestora în modul stabilit de legislație, prin plasarea acestora pe pagina web oficială, prin afișare la sediul lor într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media centrală sau locală, după caz, precum și prin alte modalități stabilite de legislație.

În cazul neîndeplinirii acțiunilor nominalizate, neaprobarea de către primarul unității teritorial-administrative de nivelul întâi, în termenii stabiliți, a amenajamentelor pastorale și planurilor privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fînețelor publice se propune a fi sancționat cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale.

Totodată se propune, pentru neexecutarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor și fînețelor publice, de sancționat cu amendă de la 80 la 150 unități convenționale persoanele juridice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Prin urmare se propune de completat Codul contravențional cu un articolele 126² și 126³ care ar prevedea contravenții pentru neaprobarea de către primarul unității teritorial-administrative de nivelul întâi, în termenii stabiliți, a amenajamentelor pastorale și planurilor privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fînețelor publice, și pentru neexecutarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a

pășunilor și fînețelor publice.

Contravențiile respective urmează a fi constatate de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, astfel se ajustează conținutul art. 405 din Codul contravențional.

3.Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, instituie cadrul juridic al Republicii Moldova în domeniu reglementat și nu contravine principiilor de funcționare a pieței interne a Uniunii Europene și nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În scopul asigurării întreținerii/exploatării Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional, se propune modificarea Legii nr. 171/2010, după cum urmează:

Se completează Articolul 30, aliniatul (1) cu litera j) care reglementează că veniturile Asociațiilor se formează inclusiv din plăți anuale pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionată de Asociație în baza contractului de comodat.

Totodată, se completează cu articolul 33¹), ce ține de plăți anuale pentru terenurile amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare, proprietate publică.

Deasemenea s-a ajustat art. 33 ce reclementează plățile percepute de Asociații de la persoanele non-membre, astfel acesta se expune în redacție nouă:

”Articolul 33. Plățile achitate de persoanele non-membre ale Asociației

Asociația percepe o plată volumetrică pentru irigații de la persoanele care nu sînt membre ale Asociației, în bază de contract, echivalentă cu cea percepută de la membrii Asociației.

În cazul persoanelor non-membre ale Asociației, cu restanțe la plăți anuale pentru întreținerea infrastructurii funcționale de irigații și/sau desecare, prevăzute la art. 33¹, Asociația respinge cererea de furnizare a apei pentru irigare, de la persoanele respective.

În cazul persoanelor non-membre ale Asociației, ce solicită apă în alte scopuri, s-au terenurile deținute de aceștia sunt amplasate în afara ariei de deservire a infrastructurii de irigare funcționale, Asociația are dreptul de a percepe o plată volumetrică, care poate fi de cel mult trei ori mai mare decît plata medie per metru cub achitată de membrii Asociației, ținînd cont și de nivelul cotizațiilor de membru achitate de membrii Asociației pe parcursul ultimilor trei ani.”.

Deasemeea, s-a intervenit cu unele modificări la art. 34, ce se referă la registrele ținute de Asociații prin completarea cu litera a¹) ce ține de stabilirea proprietarilor de terenuri, din aria de deservire a Asociației, amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionată de Asociație în baza contractului de comodat, care nu sunt membri ai Asociației.”

Totodată, în scopul transparenței în procesul decizional, monitorizării și aplicării legislației, s-a intervenit cu modificări în art. 36 și art. 40, ce țin de monitorizarea și supravegherea activităților Asociațiilor.

Astfel, unitatea de monitorizare și supraveghere din cadrul autorității administrative care gestionează în numele statului infrastructura de irigații și/sau desecare aflată în proprietatea publică a statului, care la moment este Agenția „Apele Moldovei”, va aproba anual aria de deservire a Asociației, ce înglobează terenuri amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare, aflată în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, gestionată de Asociație în baza contractului de comodat.

Totodată, în Registrul asociației utilizatorilor de apă pentru irigații, ținut de unitatea de monitorizare și supraveghere, va fi completat cu detalii privind starea infrastructurii proprietate publică transmisă în folosință (comodat) Asociației, inclusiv aria de deservire, ce înglobează terenuri amenajate cu infrastructura funcțională de irigații și/sau desecare.

Deasemenea, prin proiectul respectiv se propune completarea art. 36, alin. 2, ce reglementează modul de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, cu lit. e) cu următorul cuprins: „e) terenurile ocupate cu plantații agroforestiere și silvopastorale.” și ajustarea art. 73 din Codul funciar nr. 828/1991, cu două aliniate, care reglementează schimbul modului de folosință a terenurilor agricole, care preved că:

„Schimbarea modului de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fânețe, proprietate publică a unității administrativ-teritoriale se face numai după consultarea preventivă a deținătorilor de animale.;

Schimbarea modului de folosință a terenurilor agricole, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, specificate la art. 36 alin. 2 lit. e) se face prin decizia consiliului local al unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi în temeiul cererii proprietarului, în cazul orașului Chișinău – prin decizie a consiliului municipal Chișinău.”.

Deasemenea se ajustează art. 6 din Legea zootehniei nr. 213/2022, prin care se impune Autoritățile administrației publice locale să întreprindă anumite activități, li se atribuie anumite competențe, restricții după cum urmează:

”(1) Autoritățile administrației publice locale:

a) anual, pînă la finele lunii martie vor elabora și aproba prin dispoziția primarului, cu notificarea consiliului local, amenajamente pastorale și planuri privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice, consultată preventiv cu deținătorii de animale ;

b) execută anual lucrări de întreținere, de ameliorare a pășunilor și fânețelor publice, precum și de sporire a potențialului lor productiv;

c) decid cu privire la folosința pășunilor și fânețelor publice de către deținătorii de animale, acordând prioritate exploataților nonprofesionale;

d) decid cu privire la darea în arendă a pășunilor și fînețelor publice deținătorilor de animale.

Pentru executarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor și fînețelor publice, precum și de sporire a potențialului lor productiv, autoritățile administrației publice locale încasează plata pentru folosirea pășunilor și fînețelor publice.

În cazul în care autoritățile administrației publice locale decid să dea în arendă terenuri cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fînețe, proprietate a unității administrativ - teritoriale de nivelul întâi, acesta se transmite în arendă la licitație doar deținătorilor de animale care practică zootehnia în exploatații autorizate în conformitate cu prevederile art. 18 din Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară.

Deținătorilor de animale, care au obținut dreptul de folosință a terenurilor cu destinație agricolă, inclusiv din intravilanul localităților, și ale fondului de rezervă, cu modul de folosință pășuni și fînețe, proprietate a unității administrativ - teritoriale de nivelul întâi, în condițiile alin. (3), li se transmite obligația de a executa anual lucrări de întreținere și de ameliorare a acestora, precum și de sporire a potențialului lor productiv

În cazul neîndeplinirii acțiunilor nominalizate, neaprobarea de către primarul unității teritorial-administrative de nivelul întâi, în termenii stabiliți, a amenajamentelor pastorale și planurilor privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fînețelor publice se propune a fi sancționat cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale.

Totodată se propune, pentru neexecutarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor și fînețelor publice, de sancționat cu amendă de la 80 la 150 unități convenționale persoanele juridice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

Prin urmare se propune de completat Codul contravențional cu un articolele 126² și 126³ cu următorul conținut:

„Articolul 126² Neaprobarea amenajamentelor pastorale și planurilor privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fînețelor publice.

Neaprobarea de către primarul unității teritorial-administrative de nivelul întâi, în termenii stabiliți, a amenajamentelor pastorale și planurilor privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fînețelor publice,

se sancționează cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale.;

Articolul 126³ Neexecutarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor

și fînețelor publice.

Neexecutarea lucrărilor de întreținere și de ameliorare a pășunilor și fînețelor publice

se sancționează cu amendă de la 80 la 150 unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”;

Acestea, urmează a fi constatate de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, din aceste considerente se propune de ajustat conținutul art. 405 din Codul contravențional.

Aprobarea modificărilor propuse în proiect va asigura întreținerea/exploatarea Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional și utilizarea suprafețelor terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni conform destinației.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor prezentului proiect al hotărîrii Guvernului nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul public.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Ca rezultat al aprobării proiectului nu va fi necesară modificarea sau abrogarea a careva acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare www.maia.gov.md, compartimentul Transparența decizională, directoriul Proiecte de documente.

În conformitate cu pct. 170 și 190 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, și conform deciziilor luate în ședința secretarilor generali din data de 29 mai 2023, Proiectul de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și fînețe, și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat)* (număr unic 404/MAIA/2023), prin scrisorile nr. 18-69-5639 din 29 mai 2023 și nr. 16/1-5/1786 din 19 iunie 2023, de către Cancelaria de Stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, a fost remis spre avizare/expertiză Ministerului Finanțelor, Ministerului Mediului, Ministerului Economiei, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Agenției Servicii Publice, Agenției Proprietății Publice, Agenției „Apele Moldovei”, UTA Găgăuzia (Gagauz -Yeri), Asociației Congresul Autorităților Locale din Moldova, Ministerului Justiției, Centrului Național Anticorupție.

Totodată, întru respectarea cerințelor prevăzute la pct. 204 din Regulamentul

Guvernului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, Ministerul la data de **12 iulie 2023**, a organizat dezbatere pe marginea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative, număr unic 404/MAIA/2023 (*gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și finețe, și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodă*), pentru a decide, pe principii reciproce acceptabile, asupra obiecțiilor, propunerilor la proiectul dat, cu definitivarea proiectului, procesul-verbal al ședinței se anexează.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul, în conformitate cu art. 35 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a fost expediat Centrului National Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție. Constatările, obiecțiile și propunerile la proiectul respectiv sunt reflectate în Sinteza la proiect și Raportul de expertiză.

Raport de expertiză anticorupție Nr. ELO23/8846 din 30.06.2023 la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*gestionarea terenurilor agricole cu modul de folosință pășuni și finețe, și asigurarea exploatării sistemelor centralizate de irigare transmise în comodă*), (număr unic 404/MAIA/2023).

Concluziile expertizei:

În nota informativă se menționează că: *„proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat în scopul soluționării următoarelor probleme:*

- 1. Asigurarea întreținerii/exploatării Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional.*
- 2. Utilizarea suprafețelor terenurilor cu destinație agricolă, cu mod de folosință pășuni conform destinației”.*

Astfel, potrivit autroului *aprobarea modificărilor propuse în proiect va asigura întreținerea/exploatarea Sistemelor Centralizate de Irigare din aria de deservire a unui sistem centralizat de irigare funcțional și utilizarea suprafețelor terenurilor cu destinație agricolă, cu modul de folosință pășuni conform destinației”.*

Cu referire la fundamentarea economico-financiară a proiectului, în nota informativă se menționează că: *„Implementarea prevederilor prezentului proiect al hotărârii Guvernului nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat”.*

În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu cade sub incidența art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul în conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele

normative, a fost expediat Ministerul Justiției pentru a fi supus expertizei juridice.

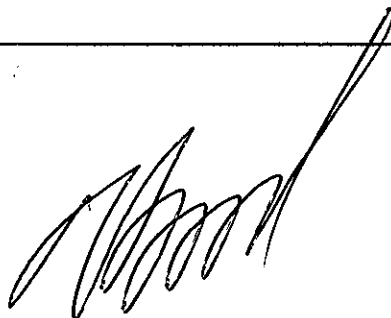
Raport de expertiză juridică nr. 04/2-5211 din 16 iunie 2023 și nr. 04/2-5684 din 30.06.2023.

Constatările, obiecțiile și propunerile la proiectul respectiv sunt reflectate în Sinteza la proiect.

11. Constatările altor expertize

Analiza impactului asupra proiectului de hotărâre a Guvernului pentru modificarea unor acte normative și proiectul a fost examinat și susținut condiționat în Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător în ședința din 16 mai 2023 și 11 iulie 2023.

**Viceprim-ministru,
Ministru**

Vladimir BOLEA